

15 jaar samenwerkende Waddenzeehavens: Havens in transitie

» 5 december 2024

Programma

Wadden
zeehavens

SFEERVERSLAG

‘Blijf samenwerken en elkaar opzoeken.’

‘Blijf samenwerken en elkaar opzoeken.’ Dat was het belangrijkste advies voor de toekomst, dat werd uitgesproken op het 15-jarig jubileum van het Programma Waddenzeehavens, gehouden op donderdag 5 december 2024 in Harlingen. Bestuurders en medewerkers van de Waddenzeehavens, havengemeenten, andere overheden, natuur- en maatschappelijke organisaties waren bijeengekomen om 15 jaar samenwerkende Waddenzeehavens: Havens in transitie te vieren. Tegelijkertijd werd afscheid genomen van Arjen Bosch als secretaris van het programma.

Het was een inspirerende bijeenkomst waarin samen werd teruggeblikt op de behaalde successen en vooruitgekeken naar toekomstige ontwikkelingen en de ambities van de Waddenzeehavens. Zo werd met de voormalig voorzitter van de Raad van Advies, Tineke Netelenbos, de huidige voorzitter Henk Staghouwer en Arjen Bosch als voormalig secretaris, teruggekeken op 15 jaar samenwerking. Belangrijke mijlpalen, zoals de Ecoport-certificering, het Pact van Marrum en het Building with Nature-programma konden daarbij niet ongenoemd blijven.

Op een jubileum kan een blik naar de toekomst niet ontbreken. De verbinding tussen havens, natuurpartijen en overheden blijft belangrijk; zeker in deze tijd. De belangrijkste boodschap deze dag was: blijf samenwerken en elkaar opzoeken. Ideeën werden meteen geopperd: zet bijvoorbeeld in op een Pact van Marrum 2.0 of een hernieuwd programma Building with nature, waarin partijen actief samenwerken en concrete resultaten boeken.

De bijeenkomst begon met Paul Scheffer, voormalig burgemeester van Harlingen en initiatiefnemer van de samenwerking, die reflecteerde op het ontstaan van de samenwerking. Dit vanuit de achterliggende visie ‘specialisatie op basis van natuurlijke economische kracht’ en inzetten op het samengaan van ‘havenontwikkeling en natuurontwikkeling’ onder de vlag van Unescohavens. Onder leiding van de ingestelde Raad van Advies ontstond een gezamenlijke koers gericht op energietransitie, topsectoren en duurzame haven- en natuurontwikkeling. Sinds 2011 werken havens en bestuurders samen aan deze gezamenlijke ambities.

Ontwikkeling van de havens

Haveneconoom Bart Kuipers (Erasmus Universiteit Rotterdam) presenteerde de inzichten in de ontwikkeling van de havens. Hij liet zien dat de Waddenzeehavens zich nu al mogen rekenen tot ‘havens van wereldklasse’ op basis van werkgelegenheid en toegevoegde economische waarde. Wel benadrukte hij om ook nu goed te kijken naar mogelijke sociaaleconomische scenario’s voor de ontwikkeling van de havens en daarbij verder te kijken dan economische meerwaarde en de focus ook te verbreden naar brede welvaart voor haven- en kustgemeenten. In ieder geval moeten havens actief betrokken worden bij het ontwikkelen van nieuwe scenario’s.

Panelgesprek

Na de pauze volgde een panelgesprek met havenbestuurders Harm Post (Lauwersoog), Paul Pot (Harlingen), Kees Turnhout (Den Helder) en havenwethouders Paul Schouten (Terschelling) en Stefan van Keijzerswaard (Het Hogeland) over de transitie die op de havens afkomen en hoe ze daar op inspelen. Elke haven belichtte haar positie in die transitie. Daarbij werden onder andere de energietransitie in Den Helder ("energietransitie is haventransitie") de Eemshaven en Delfzijl, de ontwikkeling van de visserij voor Den Oever (Blue Food Centrum) en Lauwersoog, de komst van het Werelderfgoed Centrum Waddenzee (WEC) op Lauwersoog, de samenwerking met andere Noordzeehavens, en de ontwikkeling van Harlingen als logistieke en duurzame knooppunt in Noord-Nederland, als belangrijke ontwikkelingen benoemd.

Reacties vanuit het publiek zorgden voor een levendige discussie. Zo werd ervoor gepleit dat het Beleidskader Natuur Waddenzee niet alleen beperkingen oplegt aan medegebruik, maar ook expliciet inzet op natuurverbetering vanuit de gedachte Economie en ecologie in balans. Verder werd aangedrongen op structurele financiering voor de Waddenacademie ook om sociaaleconomisch onderzoek mogelijk te maken. Het Ministerie van IenW werd opgeroepen om elektrisch varen als vereiste op te nemen in de nieuwe concessies voor de Waddenveren. Heb vertrouwen in de innovatiekracht van de markt.

Afscheid Arjen Bosch

De middag eindigde met het afscheid van Arjen Bosch als secretaris van de samenwerkende Waddenzeehavens. Henk Staghouwer sprak zijn waardering uit voor Arjen, de drijvende motor achter de samenwerking, en bedankte hem voor zijn betrokkenheid bij de Waddenzeehavens in de afgelopen jaren. Hoewel Arjen afscheid neemt als secretaris van de Waddenzeehavens, blijft hij door zijn adviseursrol voor de Vereniging van Waddengemeenten betrokken bij het gebied.

Met inspirerende gesprekken, nieuwe ideeën voor de toekomst en een passend afscheid kijken we terug op een waardevolle middag.

Iedereen bedankt voor de aanwezigheid, en fijne feestdagen gewenst!